

ΙΑΚΩΒΩ, ΠΟΛΥΛΑ,

Τῶν Στοχασμῶν καὶ τῶν Ρυθμῶν τὰ θεῖα χέρια,
τὰ θεῖα φτερούγια τὴν ψυχὴν σου, ἀπ' τὸ κορμὶ της
ἐλεύθερον, ψηλὰ τὴν πᾶνε πρὸς τ' ἀστέρια·
ἐκεῖ ἡ πομπὴ κρατεῖ θανυμάσια τὴν ὁρμὴν της.

Στῶν παραδείσων τὰ ὑπερκόσμητα καλοκαίρια,
στῆς Λύρας τ' ἄστρο, ἐκεῖ ποῦ ὁ ψάλτης κι' ὁ τεχνίτης
λάμπουν ἀθάνατ' ἀπὸ πνεῦμα περιστέρια,
τοῦ Σολωμοῦ σὲ πέρνει ὁ ἴσκιος, ὁ μαγνήτης.

Πατρικὰ σ' ὀδηγεῖ σὲ δυὸ Θαβώρ ἀγνάντια,
σ' ἀφίνει ἐκεῖ καὶ λέει: «Νὰ ἡ δόξα σου! Ἐδῶ στάσου
κ' ἓνα ταῖρι γιγάντων σὰν ἀπὸ διαμάντια

Κατάβαθα ἀβασίλευτο βλέπε μπροστά σου,
καὶ σὰν ἀέρι ἀπὸ λατρεία πνέει τριγύρω
στὸν Ὀμηρο, μακάριε, καὶ στὸ Σαῖξπηρο!»

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΝΟΙΚΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΥΛΑ

Φίλε κ. Γρυπάρη.

Ἡ τελευταία κριτικὴ σου διὰ τὸν μακαρίτην Πολυλᾶ μὲ ἐγέμισε δάκρυα τοὺς ὀφθαλμούς, διότι μὲ ἐγνώρισε τὸν θάνατον ἀνδρὸς ἐξασκούντος κράτος ἐπὶ τοῦ πνεύματός μου καὶ εἰς τὰς σελίδας τοῦ ὁποῦ χιλιετίας ἐσκήρτισα ἐν τῇ διαλάμψει ὑψηλῆς ιδέας καὶ στροφῆς ἀριστουργηματικῆς. Ἐνθυμοῦμαι τὴν πρώτην περίστασιν ὅταν ἡσθάνθην τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Πολυλᾶ καὶ τὴν ἀνάγκωσίν της παρακολουθεῖ παντοτεινὰ ἢ πρώτη συγκρίσεις ἢ ἀνατριχιαστικὴ τῶν στίχων του. Ἦμεθα συνηγμένοι ἐν τῷ γραφίῳ τῆς «Νέας Ἑφημερίδος» ὅπου Νίνιος ὁ Ταβουλάρης θὰ ἐδοκίμαζε τὴν μεταφράσιν τοῦ Ἀμλέτου τὴν γενομένην τότε ὑπὸ τοῦ φίλου μας Δαμιράλη, ἂν θὰ ἦτο δυνατόν κατὰ τὴν θερινὴν ἐκείνην θεατρικὴν περίοδον νὰ ἀντικαταστήσῃ αὕτη τὴν συνειθιμένην τοῦ κ. Βικέλα. Ὡστόσο ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐπρόκειντο καὶ αἱ μεταφράσεις τοῦ Πολυλᾶ καὶ τοῦ Περβάνογλου. Ὁ κ. Καμπούρογλου πρῶτος τότε ἤρξατο στωμύλιως ἀπαγγέλλων μονολόγους ἐκ τῆς μεταφράσεως Δαμιράλη καὶ ἐξέλεγε τὰ τραγικώτερα, ὅποτε ὁ Νίνιος ἀρπάζει τοῦ Πολυλᾶ τὴν μετάφρα-

σιν καὶ μὲ τὰ ζακυνθινὰ του κοπλιμέντα—ὀλίγον καὶ θεατρικὰ—ἐπιβάλλει τὴν σιγὴν. Ὅστις εἶδε τὸν Ταβουλάρην ὡς Ὀθέλλον, ὡς Ἀμλέτον καὶ ὡς Κωνσταντῖνον ἐν τῇ Φαύστῃ θὰ νοιώθῃ τὴν κατὰ-πληξιν καὶ θὰ φαντασθῇ τὸν ἀκατάσχετον ροῦν τοῦ καλλιτέχνου ἡθοποιοῦ ἀφραγκοθέντος καὶ θεολήπτου εἰς τὴν γοητείαν τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ κάλους μόλις εὐρεθέντος ἐν τῷ στοιχείῳ τῆς ἐμπνεύσεώς του καὶ εἰς τὴν ἐπανησιακὴν ἀντίληψιν καὶ μορφήν τῶν ιδεῶν τοῦ Σαῖξπηρου. ὦ! ὅταν ὡς Ἀμλέτος ὕβριζε τὴν ἀπιστίαν τῆς ἀνδροφόνου μητρὸς του...

Ἄ! γὰρ ζῆς στὸν σαπημέρον
ἴδρον μᾶς κλίτης λιγδερῆς, ποὺ τὴν ζεσταίνει
ἀχνὸς σιχαμερὸς, γλυκὰ λόγια γὰρ λέγῃς,
τὸν ἔρωτα γὰρ κάμῃς μέσ' σ' ἀχοῦρι

— γθάνει

μὴ μοῦ ὁμιλήσῃς παῦσε· ὥσῃ μαχαίρια μπαίρουν
τὰ λόγια σου στ' αὐτιά μου· παῦσε ἀγαπημένε
Ἀμλέτε, παῦσε.

ὁ μαγνητισμὸς τῆς ποιήσεως καὶ τῆς ἡθοποιίας διέτρεχε ὅλων τὰ νεῦρα καὶ ἡ παράστασις τῶν τραγικῶν ιδεῶν μὲ τοὺς μῦς καὶ τὰ νεῦρα τῆς λαλουμένης γλώσσης, μὲ τὰς ἀπλὰς ἀλλὰ γιγαντοδυνάμεις καὶ τὰς ἀποτόμους φράσεις εἰς ἀρμονικοὺς στίχους εὐστρόφους, δὲν ἐπεδέχτο σύγκρισιν. Ὁ ἡθοποιὸς